

Směrnice Evropského parlamentu o energetické účinnosti 2018/2002

Novela směrnice 2012/27/EU

Uvedení do problematiky

Snížování poptávky po energii je jedním z pěti rozměrů strategie energetické unie stanovené sdělením nazvaným „Rámcová strategie k vytvoření odolné energetické unie s pomocí progresivní politiky v oblasti změny klimatu“. Zlepšení energetické účinnosti v celém energetickém řetězci, včetně výroby, přenosu a distribuce energie a konečného využití, prospěje životnímu prostředí, zlepší kvalitu ovzduší a veřejné zdraví, sníží emise skleníkových plynů. Dále se tím zvýší energetická bezpečnost, jelikož se sníží závislost na dovozu energie ze zemí mimo Unii. Sníží se náklady na energie pro domácnosti a podniky, pomůže zmírnit energetickou chudobu a povede ke zvýšení konkurenceschopnosti, vyšší zaměstnanosti a zvýšení hospodářské aktivity v celé ekonomice, což v konečném důsledku zlepší kvalitu života občanů.

Výsledkem této snahy pak nemá být nic menšího než zlepšení kvality života všech občanů v zemích napříč Evropskou unií. I když připravovaný proces posílí hospodářskou výkonnost i konkurenceschopnost celé Unie, primárním cílem je uvědomělé nakládání se zdroji, aniž by ekonomický růst měl být hlavním měřítkem úspěšnosti tohoto strategického projektu.

Je nanejvýše důležité zlepšovat informovanost všech občanů Unie o výhodách vyšší energetické účinnosti a poskytovat jim přesné informace o tom, jak je jí možné dosáhnout. Vyšší energetická účinnost je rovněž velmi důležitá pro zabezpečení dodávek energie do Unie tím, že se sníží její závislost na dovozu paliv ze třetích zemí.

Náklady a přínosy všech přijatých opatření v oblasti energetické účinnosti, včetně doby návratnosti, by měly být pro spotřebitele plně transparentní.

Členské státy by měly využívat nové obchodní modely a technologie a pokusit se podporovat a usnadňovat uplatňování opatření v oblasti energetické účinnosti, mimo jiné prostřednictvím inovativních energetických služeb pro velké i malé zákazníky.

Jako součást opatření uvedených v „Realizaci nové politiky pro spotřebitele energie“ v souvislosti s energetickou unií a strategií pro vytápění a chlazení je třeba **posílit minimální práva spotřebitelů na přesné, spolehlivé, jasné a včasné informace o jejich spotřebě energie.**

Konečný uživatel

Tato směrnice rovněž objasňuje, že by se práva týkající se vyúčtování a informací o vyúčtování či o spotřebě měla vztahovat na spotřebitele vytápění, chlazení nebo teplé užitkové vody dodávaných z ústředního zdroje, i když nemají přímý, individuální smluvní vztah s dodavatelem energie. Definici pojmu „konečný zákazník“ lze chápat tak, že se týká pouze fyzické nebo právnické osoby nakupující energii na základě přímé, individuální smlouvy s dodavatelem energie. Pro účely příslušných ustanovení by proto měl být zaveden pojem „**konečný uživatel**“, který by odkazoval na širší skupinu spotřebitelů a který by vedle konečných zákazníků nakupujících vytápění, chlazení či teplou užitkovou vodu pro vlastní konečnou potřebu zahrnoval i uživatele jednotlivých budov nebo jednotek budov s více bytovými jednotkami nebo víceúčelových budov, pokud jsou tyto jednotky zásobovány z ústředního zdroje a pokud uživatelé nemají přímou nebo individuální smlouvu s dodavatelem energie. Pojem „**dílčí měření**“ by měl odkazovat na měření spotřeby v jednotlivých jednotkách takových budov.

Aby členské státy dosáhly transparentnosti započítáváním individuální spotřeby tepelné energie a usnadnily tak provádění dílčího měření, měly by zajistit zavedení transparentních, veřejně dostupných vnitrostátních pravidel pro rozdělování nákladů na spotřebu vytápění, chlazení a teplé užitkové vody v

budovách s více bytovými jednotkami a ve víceúčelových budovách. Vedle zajištění transparentnosti by členské státy mohly zvážit přijetí opatření k posílení hospodářské soutěže při poskytování služeb v oblasti dílčího měření, a napomoci tak k zajištění přiměřenosti veškerých nákladů nesených konečnými uživateli.

Dálkově odečitatelné přístroje

Od 25. října 2020 by měly být nově instalované měřiče tepla a indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění **dálkově odečitatelné** za účelem zajištění nákladově efektivního a častého poskytování informací o spotřebě.

Měřiče a indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění, které již byly nainstalovány, ale nejsou dálkově odečitatelné, musí být vybaveny možností dálkového odečítání, nebo nahrazeny dálkově odečitatelnými přístroji nejpozději do 1. ledna 2027.

Členské státy mohou samy rozhodnout, zda se technologie umožňující provádět odečet pochůzkovým způsobem nebo z projíždějícího automobilu mají považovat za dálkově odečitatelné, či nikoliv.

Členské státy by zároveň měly vzít v úvahu skutečnost, že úspěšné využívání nových technologií pro měření spotřeby energie vyžaduje vyšší investice do vzdělávání a dovedností uživatelů i dodavatelů energie.

Spory související s vyúčtováním jsou častým zdrojem stížností spotřebitelů a přispívají k trvale nízkým mírám spokojenosti spotřebitelů a jejich komunikaci s poskytovateli energie. Je proto třeba zajistit, aby informace o vyúčtování byly jednodušší, jasnější a snadněji pochopitelné. Vytvořit informační nástroje a roční přehledy, které by spotřebitelům poskytovaly všechny potřebné informace, a umožňovaly jim tak regulovat svou spotřebu energie, srovnávat nabídky a přecházet k jiným dodavatelům.

Dílčí měření a rozdělení nákladů na vytápění, chlazení a teplou užitkovou vodu

Pokud jsou do budovy vytápění, chlazení nebo teplá užitková voda zajišťovány z ústředního zdroje zásobujícího více budov nebo ze soustavy dálkového vytápění nebo chlazení, nainstaluje se měřič na výměník tepla nebo do odběrného místa.

V budovách s více bytovými jednotkami a ve víceúčelových budovách s ústředním zdrojem vytápění nebo chlazení nebo s dodávkami ze soustavy dálkového vytápění nebo chlazení se nainstalují **individuální měřiče spotřeby**, aby bylo možné měřit spotřebu tepla či chlazení nebo teplé užitkové vody u každé ucelené části budovy, pokud je to technicky proveditelné a nákladově efektivní z hlediska přiměřenosti ve vztahu k potenciálním úsporám energie. Pokud použití individuálních měřičů není technicky proveditelné nebo měření spotřeby tepla v každé ucelené části budovy není nákladově efektivní, použijí se pro měření spotřeby tepla na každém radiátoru individuální indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění (pokud dotyčný členský stát neprokáže, že instalace těchto indikátorů by nebyla nákladově efektivní). V tom případě lze zvážit alternativní, nákladově efektivní metody měření spotřeby tepla. Každý členský stát jasně stanoví a zveřejní obecná kritéria, metodiky nebo postupy pro stanovení technické neproveditelnosti a nákladové neefektivity.

V nových budovách s více bytovými jednotkami a v obytných částech nových víceúčelových budov, které jsou vybaveny ústředním ohřevem teplé užitkové vody nebo jsou zásobovány ze soustavy dálkového vytápění, musí být poskytnuty individuální měřiče pro měření spotřeby teplé užitkové vody (tzn. vodoměry).

Členské státy v zájmu zajištění transparentnosti a přesnosti započítávání individuální spotřeby zajistí zavedení transparentních a veřejně dostupných vnitrostátních pravidel pro rozdělování nákladů na vytápění, chlazení a spotřebu teplé užitkové vody v budovách s více bytovými jednotkami nebo ve víceúčelových budovách, které jsou zásobovány ze soustavy dálkového vytápění

nebo chlazení, nebo v nichž převažují systémy vlastního společného vytápění nebo chlazení. Tato pravidla podle potřeby obsahují pokyny týkající se způsobu rozdělování nákladů na energii využitou:

- a) jako teplá užitková voda;
- b) jako teplo vyzařované ze zařízení v budově a k vytápění společných prostor v případě, že schodiště a chodby jsou vybaveny radiátory;
- c) k vytápění nebo chlazení bytů.

Informace o vyúčtování a spotřebě vytápění, chlazení a teplé užitkové vody

Členské státy zajistí, v případě, že jsou nainstalovány měřiče nebo indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění, aby byly informace o vyúčtování a o spotřebě spolehlivé, přesné a založené na skutečné spotřebě pro všechny konečné uživatele. To znamená pro fyzické nebo právnické osoby nakupující dodávky vytápění, chlazení nebo teplé užitkové vody pro vlastní konečné využití. Týká se to také fyzických nebo právnických osob užívající individuální budovu nebo jednotku v budově s více bytovými jednotkami nebo ve víceúčelové budově s dodávkami vytápění, chlazení nebo teplé užitkové vody z ústředního zdroje, které nemají přímou nebo individuální smlouvu s dodavatelem energie. Pokud tak členský stát stanoví, lze tuto povinnost splnit pomocí systému, kdy koneční zákazníci nebo koneční uživatelé pravidelně sami provádějí odečty ze svých měřičů a ohlašují odečtené údaje. Pouze v případech, kdy konečný zákazník nebo konečný uživatel neposkytne odečtené údaje z měřiče za dané zúčtovací období, je vyúčtování založeno na odhadu spotřeby či paušální sazbě.

Členské státy vyžadují, aby poskytovateli energetických služeb, určenému konečným uživatelem, byly na žádost konečného uživatele zpřístupněny informace o vyúčtování konečného uživatele za energii a o jeho historické spotřebě nebo jeho odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění, pokud jsou dostupné.

Státy Unie zajistí, aby konečným zákazníkům byla nabízena možnost elektronické formy informací o vyúčtování a elektronického vyúčtování.

Dále zaručí, aby všichni koneční uživatelé obdrželi k vyúčtování jasné a srozumitelné informace.

Ze strany států je podporována kybernetická bezpečnost, která zajišťuje ochranu soukromí a údajů konečných uživatelů v souladu s platným právem Unie.

Členské státy mohou stanovit, že na žádost konečného zákazníka nebude poskytování informací o vyúčtování považováno za žádost o platbu. V tom případě členské státy zajistí, aby byla nabízena flexibilní ujednání pro skutečné platby.

Členské státy se sami rozhodnou, kdo bude odpovídat za poskytování informací uvedených konečným uživatelům, kteří nemají přímou nebo individuální smlouvu s dodavatelem energie.

Příloha VIIa novely EED z roku 2018: Minimální požadavky na informace o vyúčtování a o spotřebě pro vytápění, chlazení a teplou užitkovou vodu

Vyúčtování na základě skutečné spotřeby nebo odečtů indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění:

- Aby koneční uživatelé mohli regulovat svou spotřebu energie, provádí se vyúčtování na základě skutečné spotřeby nebo odečtů indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění alespoň jednou ročně.

Minimální četnost informací o vyúčtování nebo spotřebě:

- Ode dne 25. října 2020 jsou v konečným uživatelům v případech, kdy byly instalovány dálkově odečitatelné měřiče nebo indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění, poskytovány informace o vyúčtování nebo spotřebě založené na skutečné spotřebě nebo na odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění alespoň jednou za čtvrt roku na vyžádání

nebo pokud si koneční zákazníci zvolili možnost dostávat vyúčtování v elektronické podobě, a v ostatních případech dvakrát ročně.

- Od 1. ledna 2022 jsou konečným uživatelům v případech, kdy byly instalovány dálkově odečitatelné měřiče nebo indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění, poskytovány informace o vyúčtování nebo spotřebě založené na skutečné spotřebě nebo na odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění alespoň jednou za měsíc. Mohou být zpřístupněny také prostřednictvím internetu a aktualizovány tak často, jak to měřicí zařízení a používané systémy umožňují.
- Vytápění a chlazení mohou být z této povinnosti mimo otopné/chladicí období vyjmuty.

Minimální informace obsažené ve vyúčtování:

Členské státy zajistí, aby koneční uživatelé měli ve svých vyúčtováních, jsou-li založena na skutečné spotřebě nebo odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění, k dispozici v jasné a srozumitelné podobě tyto informace:

- a) aktuální skutečné ceny a skutečnou spotřebu energie nebo celkové náklady na vytápění a odečty indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění;
- b) informace o použité skladbě zdrojů energie a souvisejících ročních emisích skleníkových plynů, a to i pro konečné uživatele napojené na dálkové vytápění nebo dálkové chlazení, a popis jednotlivých uplatňovaných daní, poplatků a sazeb. Členské státy mohou omezit rozsah požadavku na poskytování informací o emisích skleníkových plynů tak, aby zahrnovaly pouze dodávky ze soustav dálkového vytápění o celkovém jmenovitém tepelném příkonu nad 20 MW;

- c) srovnání aktuální spotřeby energie konečných uživatelů se spotřebou na vytápění a chlazení za stejné období předchozího roku, v grafické podobě, opravené o klimatický korekční faktor;
- d) kontaktní údaje na organizace konečných zákazníků, energetické agentury nebo podobné subjekty, včetně adres internetových stránek, u nichž lze získat informace o opatřeních ke zvýšení energetické účinnosti, srovnávací profily konečných uživatelů a objektivní technické údaje o spotřebičích energie;
- e) informace o souvisejících postupech pro podávání stížností, mediačních službách nebo mechanismech alternativního řešení sporů, podle práva jednotlivých členských států;
- f) srovnání s průměrným normalizovaným nebo referenčním konečným uživatelem stejné uživatelské kategorie. V případě elektronických vyúčtování lze místo toho tato srovnání zveřejnit na internetových stránkách a odkázat na ně v těchto vyúčtováních.

Vyúčtování, která se nezakládají na skutečné spotřebě nebo na odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění, musí obsahovat jasné a srozumitelné vysvětlení toho, jak byla částka uvedená ve vyúčtování vypočtena, a alespoň informace uvedené v písmenech d) a e).

Zdroj: *Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2002 ze dne 11. prosince 2018, kterou se mění směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti*